7e JAARGc. № 93.

OOSTPOST

SOERABAYASCHE COURANT

Prijs der Inteekening.

Per 6 maanden voor Soerabaya . . . . . ƒ 7.50
" " " Java . . . . " 9.—
" " " Buitenbezittingen. . . " 10.—
" " " Nederland. . . . . " 18.—
De *OOSTPOST* verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag*.

MAANDAG 21 NOVEMBER 1859.

Prijs der Advertentiën.

De prijs der ADVERTENTIËN is ƒ 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.
Advertentiën met groote letter betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

Bij deze courant behoort een bijvoegsel.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANT

van den 16*den November* 1859 No. 92.

Krachtens Koninklijke magtiging is bij beschikking van Zijne Excellentie den Minister van Staat, Minister van Kolonien, van 18 Augustus 1859, Lt. A. no. 29, de heer H. J. van Swieten, ter beschikking gesteld van den Gouverneur-Generaal, om te worden geplaatst als adsistent bij de tabakscultuur in Nederlandsch-Indie.

Bij beschikking van Zijne Excellentie den Minister van Staat, Minister van Kolonien, van den 12den September 1859. La. A. no. 16. is aan C. Rosemeier, laatstelijk stadsapotheker te Soerabaya, thans met verlof in Nederland, verleend eene verlofsverlenging voor den tijd van één jaar.

Civiel Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit zijne betrekking, de Nederlandsche commissaris in Japan, mr. J. H. Donker Curtius, onder dankbetuiging voor de vele en belangrijke diensten in die betrekking bewezen.

BENOEMD:

Tot consul-generaal der Nederlanden in Japan, het lid in den raad van Justitie te Batavia mr. J. K. de Wit.

Tot kanselier van den consul-generaal der Nederlanden in Japan, de ambtenaar der 1ste klasse mr. J. P. Metman, thans ter beschikking van den directeur van financien: met bepaling dat hij tevens zal uitoefenen de functie van notaris, vendumeester, ambtenaar van den burgerlijken stand en agent van de weeskamer.

INGETROKKEN:

De aan J. Groneman verleende admissie tot uitoefening der genees-, heel- en verloskundige praktijk te Batavia.

MAGTIGING VERLEEND:

Tot de uitreiking aan J. Groneman eener acte van toelating tot de uitoefening der genees-, heel-en verloskundige praktijk in de residentie Preanger Regentschappen, en in het bijzonder te Bandong.

GOEDGEKEURD:

dat door den Resident van Timor.

IS ONTSLAGEN:

Eervol, wegens vertrek, als civiel gezaghebber van de Solor eilanden, de kapitein der infanterie J. Hubeek.

IS OPGEDRAGEN:

De betrekking van civielen gezaghebber van de Solor eilanden aan den tweeden luitenant der infanterie H. Demmeni, benoemd militair commandant van Larantoeka.

Militair Departement.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland wegens ziekte, aan den adspirant-betaalmeester der militaire administratie L. Barail, en aan den opziener over de timmerlieden bij den artillerie-constructie-winkel te Soerabaija, J. M. Huijsdens.

BENOEMD:

Tot adspirant betaalmeester bij de militaire administratie, de adjudant onderofficier van het garnizoens bataillon der eerste militaire afdeeling op Java S. J. Osten.

Tot magazijnmeester bij het afdeelings kleedingmagazijn te Padang (militair ambtenaar der tweede klasse), de militaire ambtenaar der tweede klasse E. Geluk, thans op wachtgeld.

Marine Departement.

BENOEMD:

Tot baas-bankwerker bij de fabriek voor de marine en het stoomwezen te Soerabaija, W. P. Kok, onlangs uit Nederland aangekomen.

OPROEPING VAN CREDITEUREN.

In de *Javasche Couranten* van 9 en 12 November, No. 90 en 91 worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door de Commissarissen in den boedel te Sindang Laijoe, van wijlen den heer D. Lammerse, in leven officier van gezondheid der 3de klasse.

Door de Agenten der Soerabayasche Wees- en Boedelkamer te Probolingo, van wijlen de chinezen Kwe Towan en Ong Ingkoo.

Door den Mede-Executeur te Cheribon, van wijlen den heer L. A. Tentler, in leven koopman te Cheribon.

Door de Testamentaire Executeuren te Benkoelen, van wijlen den heer Theodorus Dirk Engel jr.

Door de Weeskamer te Batavia, van de failliet verklaarde firma Feltkamp, Mispelblom & Co.

Door het collegie van Boedelmeesteren te Batavia, van wijlen den chinees Yo Kimseeng.

Door den Agent der Samarangsche Wees- en Boedelkamer te Kaliwoengoe, van wijlen den chinees Oeij Kongsoewie.

Door Mr. C. M. van Kervel qq., te Batavia, van wijlen den luitenant ter zee 2de klasse C. A. van Kervel (laatstelijk aan boord Z. M. stoomschip *Celebes*.)

De Resident van Soerabaya maakt bij deze bekend, dat de op den 25 dezer bepaalde

UITBESTEDING

voor den overvoer van klappernoten, geen voortgang zal hebben.

SOERABAYA, *De Resident voornoemd,*
19 *November* 1859. (1493) VAN DER WIJCK.

De ondergeteekende maakt bekend dat ter reparatie eener goot, de Roomsche Kerkstaat voor de passage van rijtuigen is gesloten.

SOERABAYA, E. DIBBETS.
17 *November* 1859. (1487)

(*Voor de policie!*) De passage over de brug aan de Kaliemaas, nabij het dok der firma CURTIS & DORMAAR, is van af den 19den tot en met den 22sten dezer gesloten.

De Adsistent Resident
(1490) *voor de policie*
E. DIBBETS.

De onder directeur der Genie in de 3de Militaire Afdeeling te Sourabaia, daartoe gelast zal op *Maandag den 28sten November* des ochtends ten 9 ure ten zijnen bureele naast het oude kerkhof op het Grisseesche plein volgens de in de *Java Courant* dd. 29 October 1859 no. 87, openbaar gemaakte voorwaarden.

UITBESTEDEN,

de levering van

16,000 NED. MUD. KALK (of zooveel meer of minder dan noodig blijkt te zijn) ten behoeve van de *Geniewerken* te *Soerabaia.*

Onder deze werken zijn begrepen de *Geniewerken* te *Simpang* en *Fort Erfprins*; voor die van laatstgenoemde plaats zal de levering te *Soerabaya* behooren te geschieden.

De voorwaarden liggen ter inzage, en nadere inlichtingen zijn te bekomen ten bureele van den

Onder Directeur voornoemd,
bij absentie.
(1438) *De kapitein der Genie,*
ERMELING.

VERTREK VAN DE LAND-MAIL

VAN SOERABAYA.

Gedurende het jaar 1859.

In de maand December op den 3den en 19den.
des namiddags te vier ure.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Dingsdag den 22sten November 1859.

Bij de algemeene pakhuizen alhier van koper in staven en doorgekapt kopergeld.

Op Woensdag den 23sten November 1859.

Bij den heer *D. D. van Boeckholtz* in de chin. kamp van diverse kommissie goederen en
uitbesteding ten kantore van den heer Resident alhier.

Op Donderdag den 24sten November 1859.

Bij Hadjie *Hassan Nodin* te Pagirikan van houtwerken en
'savonds in het lokaal van den Schouwburg alhier van Boekwerken voor rekening van den heer D. M. Martens.

Op Vrijdag den 25sten November 1859.

Bij den heer *Deeleman* in de stad van diverse kommissie goederen en (1478)
uitbesteding ten kantore van den heer Resident alhier.

RABBIATA.

De zon was nog niet op. — De top der Vesuvius verloor zich als het ware in eene donkere wolkenmassa die zich tot de kust van Napels uitstrekkende, de op dat gedeelte der kust gelegene dorpen in nevelen hulde. — De zee was stil en kalm, maar reeds op het strand in de nabijheid der nauwe golf, die de zee aan den voet der hooge klippen van Sovente gevormd had, zag men mannen en vrouwen druk bezig met booten en netten, die gedurende den nacht op het strand waren gezet en uitgespreid, zeewaarts te slepen, anderen maakten hunne booten zeilvaardig of bragten uit de, in de rotsen uitgehouwene en met tralien gesloten bergplaatsen, zeilen, riemen en al hetgeen tot de uitrusting hunner kleine vaartuigen behoorde, aan.

Niemand was ledig en zelfs de grijsaards die niet meer konden roeijen vergrootten de keten van hen die de netten voortsleepten.

Hier en daar ontwaarde men op de platte daken der woningen een oud vrouwtje met een spinrokken gewapend, of hare kleinkinderen verzorgend, terwijl de dochter haren man behulpzaam was.

„Eh! Rachela! zeide eene oude vrouw tot eene tienjarige kleine naast haar, die zich onledig hield met het ontwarren van haar kluwen, „Rachela! de Heer Pastoor! ziet ge, daar ginder? zie, hij scheept zich in. Antonio brengt hem naar Capri. Heilige Maria! wat ziet hij er vermoeid uit, de arme man!"

Te gelijker tijd wees zij met den vinger naar omlaag op eenen kleinen priester met een welwillend uiterlijk, die zich in de boot had neergezet, echter niet zonder vooraf zijnen langen zwarten jas opgestroopt en op den houten bank teregt geschikt te hebben. De anderen op het strand hadden hunne werkzaamheden gestaakt om hunnen Pastoor, die links en regts vriendschappelijk met het hoofd knikkend, groette, te zien voorbij gaan.

„Grootmoeder, vroeg het kind, waarom gaat hij naar Capri? Hebben de menschen daar dan geen Pastoor, dat zij verpligt zijn om den onzen te leenen?

„Wat zijt gij toch dom, kind! antwoordde de oude, zij hebben er geloof me genoeg en groote kerken, en een kluizenaar, zooals wij hier er geen hebben; maar weet ge, er woont daar ginder eene schoone dame, die langen tijd te Sovente heeft gewoond en die zoo ziek was, dat de pastoor haar het laatste oliesel gaf, denkende dat ze den nacht niet zou halen. — Maar de heilige maagd had medelijden met haar, zoodat zij weêr even frisch en gezond als vroeger werd en zich elken dag in de zee kan gaan baden. Toen zij Sovente verliet, en naar Capri ging, heeft zij een groote handvol dukaten voor de kerk en de armen gegeven en ze wilde niet vertrekken alvorens de pastoor haar beloofd had om haar daar te komen de biecht afnemen. Ja! ja kleine, wij kunnen er trotsch op zijn dat wij een pastoor hebben zoo knap als een aartsbisschop en die in de groote wereld zeer gezien is. — De goede man! dat de heilige maagd hem behoede!"

Dit gezegd hebbende begaf zich de oude naar beneden naar de boot ten einde dezelve te helpen vlot maken.

„Zullen we goed weer hebben mijn zoon? vroeg de kleine pastoor met zijnen blik de horizon naar Napels raadplegende."

„De zon is nog niet op, antwoordde de bootvoerder, maar hij zal wel spoedig door den nevel heen breken.

„Roei dan maar ferm door, mijn jongen, op dat wij vóór de warmte aankomen.

Antonio greep zijn lange haak om af te steken, maar hij hield eensklaps op, terwijl zijne blikken zich naar den nauwen weg wendden, die van de kleine stad Sorente met eene steile helling naar den zeeoever voert.

Aan dien kant zag men de rijzige gestalte van een jong meisje dat, met haren zakdoek wuivend, haastig den steenachtigen weg afkwam. Zij droeg een klein pakje onder den arm, en hare kleeding kondigde geene weelde aan; nogthans had zij eene edele, hoewel eenigzins wilde manier van het hoofd in den nek te werpen en de zware tressen van hare schoone, zwarte hairen, die boven op het voorhoofd als eene kroon waren samengestrengeld, gaven haar het voorkomen eener koningin.

„Welnu! waarop wachten wij? vroeg de pastoor.

„Omdat daar iemand voor Capri aankomt, met uw verlof heer pastoor, maar wij zullen er niet minder gaauw om gaan; zoo'n meisje van achttien jaren geeft nauwe-

ADVERTENTIEN.

HUWELIJKEN.

Gehuwd:

F. H. SCHMIDT
MET
W. C. P. LUBECK.

SOERABAYA, 19 *November* 1859. (1491)

GEBOORTEN.

Bevallen van eene *DOCHTER*, A. C. P. L. BETH, geboren *Neirinckx*.

SOERABAYA, 17 *November* 1859. (1499)

STERFGEVALLEN.

Heden overleed mijn oudste dochtertje CORNELIA MARGARETHA, in den ouderdom van 14 jaren.

SOERABAYA, 15 *November* 1859. A. W. REMMERT. (1479)

Op de VENDUTIE

van 23 *November a. s.*

BIJ

D. D. VAN BOECKHOLTZ.

Zal worden verkocht circa 50.000 RIJSTZAKKEN, en 29 groote- krandjangs natte SUIKER.

Verders wit, gebloemd en groen GORDIJNGOED, wit GOED, zijden SARONGS en SLENDANGS, HANG- en TAFEL- LAMPEN, IJzeren SPIJKERS van verschillende dimensien, kleine SPIJKERS en 4/8 en 5/8 dm. MEUBELEN, WAGENS, enz. (1484)

Op VENDUTIE

van den 23sten November a. s.

BIJ

D. D. VAN BOECKHOLTZ,

zal nog worden verkocht: Eene partij GAMBIER in zakken van 1 pic., 50 HAMMEN, 50 KAZEN, ZIJDE voor Japonnen, fraaije groote en kleine witte gebloemde Chinesche zijden SHAWLS, wit GERUIT GOED voor Baadjes, JACONET, JAVASCHE SHAWLTJES, zijden ZAKDOEKEN, gebreide BORSTROKKEN, witte SPREIJEN, FLANEL, ORLEANS, WIT GOED MH 40 yards, glimmend KATOEN, NEIGE, fraaije TAFELKLEEDEN, WOLLEN VOETKLEEDEN voor Wagens, HARMONICA'S, KINDERKLEEDJES, GAREN, Vriesche KLOKKEN, zijden VESTEN, gomélastieke OVERSCHOENEN, WOLLENDEKENS, enz. benevens een dozijn ZILVEREN EIJERLEPELTJES in étui (1494)

Op de VENDUTIE

van den 23sten November a. s.

BIJ

D. D. VAN BOECKHOLTZ,

zal nog voor rekening van belanghebbenden worden verkocht: Eene kleine partij afgesloopt MARINE METAAL en SPIJKERS, afkomstig van het Ned. schip *Scheveningen*. (1495)

VENDUTIE

Op Donderdag 24 dezer.

des avonds ½ 8 ure precies

IN HET VOORLOKAAL VAN DEN SCHOUWBURG,

VAN

EENE BELANGRIJKE COLLECTIE

BOEK-, PLAAT- en KINDERWERKJES

meerendeels nieuw, in prachtbanden en bijzonder geschikt

VOOR

St. NICOLAAS-KERS en NIEUWJAARSGESCHENKEN

D. MAURITZ MARTENS.

☞ *De KINDERWERKJES zullen het eerst worden verkocht.* (1488)

Op de avond-VENDUTIE in den *Stadsschouwburg*, zullen alsmede worden verkocht:

BOUWDOOZEN, OPTICA'S BELEGERINGS en andere SPELLEN en eenige fraaije PAPETERIEN. (1489)

HOUT VENDUTIE

TE SOERABAYA.

Woensdag den 30sten November.

Zullen door ondergeteekenden op hunne stapelplaats achter de *Kampong Bandaran* op publieke VENDUTIE worden verkocht.

p. m. 1500 STUKS BALKEN

afkomstig van den houtaankap te Blitar behoorende aan den Heer H. B. LOUDON.

(1410) **B. J. VAN ECK & CO.**

In den loop van Januarij e. k. zullen bij onderhandsche inschrijving, onder nadere goedkeuring van het Gouvernement,

WORDEN VERKOCHT

TWEE SUIKERFABRIEKEN

met de daaraan verbondene contracten.

Nadere informatien te bekomen bij

O. VAN REES, *te Poerworedjo* en

T. LUCASSEN, *te Tagal* (1497)

VERTREK VAN STOOMSCHEPEN.

HET VERTREK

DER STOOMBOOT OENARANG,

KAPT S. VAN HULSTIJN is gedurende de maand November geregeld als volgt,

van Batavia naar Samarang en Soerabaija........................ 6 en 20.

Van Samarang naar Sourabaija...................... 9 en 23.

„ Sourabaija „ Samarang en Batavia... 13 en 27.

„ Samarang „ Batavia.............. 15 en 29.

Informatien te bekomen bij

De Agenten,

(1401) **ADAM & CO.**

STOOM-GELEGENHEID

NAAR BATAVIA VIA SAMARANG.

Gedurende de maand November zal elke Zondag zijnde den 6den 13den 20sten en 27sten een der stoomschepen van den ondergeteekende naar bovengenoemde plaatsen vertrekken.

(1402) W. CORES DE VRIES.

VERTREK VAN SCHEPEN.

PASSAGE naar AMSTERDAM.

Wordt aangeboden met het nieuwe snelzeilende Nederlandsche barkschip

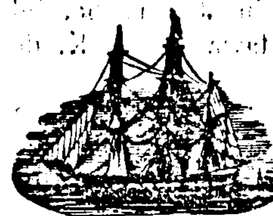
AGATHA en MARIA,

Kapitein W. B. VAN ZIJP, Adres

De Agenten,

(1262) P. KERVEL & CO.

NAAR ROTTERDAM.

Zal omstreeks het einde der maand December vertrekken:

Het voor den overvoer van passagiers zoo gunstig bekende Ned. schip

ROTTERDAM,

KAPITEIN H. POORT.

Familien of bijzondere personen van deze gelegenheid wenschende gebruik te maken gelieven zich ten spoedigste te vervoegen te BATAVIA bij de Heeren REIJNST & VINJU, te PASOEROEAN bij den gezagvoerder en alhier, bij

(1492) **ANEMAET & CO.**

PASSAGE NAAR NEDERLAND.

Wordt aangeboden met het snelzeilend wel bekend, en zeer doelmatig ingerigt campagne schip

JOHANNES, HENDRICUS, FERDINAND.

GEZAGVOERDER G. H. LODEWIJKS.

Genoemde bodem zal in *medio December* de reis van PASOEROEAN via PROBOLINGO aanvaarden.

Nadere informatien te bekomen bij

De Agenten,

FRASER EATON & CO Sourabaija
(1496) en
FRASER EATON & CO Pasoeroean.

lijks.........

Op dezen oogenblik verscheen de nieuw aankomende van achter de muur die langs het bogtige pad liep.

„Laurella! zeide de priester, wat gaat zij te Capri doen?

Antonio antwoordde slechts door het ophalen zijner schouders.

Het jonge meisje naderde met spoed, om zich heen ziende zonder echter iemand iets te zeggen.

„Goede morgen! Rabbiata! riepen eenige jonge visschers. Zij zouden welligt meer gezegd hebben indien de tegenwoordigheid van den pastoor hen niet binnen de grenzen van betamelijkheid had gehouden, want de trotsche en zwijgende wijze waarop het jonge meisje hunne groeten beantwoordde, scheen hun wel toe eenige beschimpingen te verdienen.

„Goede morgen, Laurella zeide ook de pastoor; hoe vaart ge, mijn kind, gaat ge mede naar Capri?

„Met uw verlof! heer pastoor. Eh! vraag dit liever aan Antonio, die de eigenaar der boot is; ieder is meester over zijn eigendom, en God over ons allen. Ziehier een halve Carlin, zeide Laurella, zonder den jongen visscher aanteuien, kan ik voor dien prijs mede gaan?

„Gij hebt het hooger noodig dan ik, bromde de jonge man, voor haar plaats makende door eenige manden met oranjeappelen uit den weg te ruimen, ter verkoop naar Capri bestemd, want het steenachtige en barre eiland leverde er niet genoegzaam op voor de vele vreemdelingen die hetzelve bezochten.

„Ik zal niet voor niets met u mede varen, hernam het jonge meisje hare wenkbraauwen fronsende.

De kleine pastoor kwam thans tusschen beide.

„Kom maar mede, mijn kind, zeide hij; het is een brave jongen, hij wil geen voordeel trekken van hen die niet rijk zijn.

Vervolgens haar de hand reikende, vervolgde hij, „Kom stap maar in, en zet u naast mij neder, zie, hij heeft daar zijn buis voor u uitgespreid, opdat ge gemakkelijker kunt zitten. Die jonge lieden toch zijn allen hetzelfde; zij hebben meer over voor het geringste meisje dan voor tien priesters. O! gij behoeft u niet te verontschuldigen, Tonino, God immers wil dat de jeugd elkander bemint.

Intusschen was Laurella in de boot gestapt; en had zich neergezet zonder een woord te spreken, na echter eerst het wambuis van den schipper te hebben weggestooten. Deze raapte het niet op en vergenoegde zich met tusschen de tanden te prevelen; vervolgens stak hij van wal, en welhaast liet de boot den golf achter zich.

„Wat hebt ge daar in uw pakje? vroeg de pastoor, terwijl men de zee overstak waarin zich reeds de eerste stralen der zon begonnen te spiegelen.

„Zijde, heer pastoor! garen en een stuk brood; ik moet de zijde aan eene lintenmaakster te Capri verkoopen, en het garen aan eene andere.

„Hebt ge dat zelf geweven?

„Ja, heer pastoor.

„Als ik mij goed herinner, dan hebt ge ook lint leeren maken?

„O ja, maar mijne moeder is tegenwoordig zeer ziek, zoodat ik het huis niet kan verlaten; en wij hebben geen geld genoeg om een getouw te koopen.

„Hoe! is zij erger? nogthans toen ik u te paaschen bezocht, kon zij toch opstaan.

„De lente is het slechtste jaargetijde voor haar, van af den dag dat wij dat groote onweder en die aardbeving hadden, hebben haar hare pijnen verpligt haar bed te houden.

„Gij moet de Heilige maagd met ijver bidden, om haar ten voorspraak te zijn, mijne dochter, en indien gij braaf en ijverig zijt, zal uw gebed wel verhoord worden. — Vervolgens hernam hij na eene wijle stilzwijgens.

„Toen gij het strand afliept riepen zij u toe, goeden morgen, Rabbiata! waarom noemen zij u zoo? dit is eene alles behalve schoone naam voor eene Christin, die nederig en zachtmoedig moet zijn.

Een donkerrood overtoog het bruine gelaat der Italiaansche.

„O!" zeide zij, „zij lagchen mij uit, om dat ik niet dans en zing zooals de andere meisjes doen, en omdat ik niet veel praat; zij deden echter beter met mij met rust te laten, die hun nimmer iets in den weg leg."

—Ja, maar ge kondet wel wat vriendelijker tegenhen zijn. Zij die gelukkiger zijn dan gij kunnen dansen en zin-

NEDERLANDSCH INDIE.

Maatschappij van Levensverzekering en Lijfrente.

De inleg, eerste jaar, voor de Levensverzekering- en Lijfrente-Maatshappij, is voor ƒ 102,000, — ingeschreven en toegezegd, waarvan ƒ 76,000, — jaarlijks aan contributie en ƒ 26,000 in *ééns*.

De Ontwerper stelt de beslissing of het *al* of *niet* zal worden doorgezet nog uit; trachtende meerdere *kleine* contributies van *velen* te erlangen, hoezeer meer moeite gevende, toch meer soliditeit voor de *zaak* aanbiedende, en daarbij meer ontwikkelende de zucht tot *sparen*, niet op *kort*-zigt als Spaarbank, maar op *lang*-zigt, als Pensioen- en Weduwenfonds. (*Bat. Hand.*)

Wij kunnen hierbij voegen dat het thans reeds is beslist dat deze Maatschappij zal tot stand komen en dat de inschrijvingen reeds zijn geklommen tot

aan jaarlijksche contributien ƒ 103,000.
in *ééns* „ 35,000.

Totaal ƒ 138,000.

In ons volgend nummer zullen wij eene breedere mededeeling daaromtrent opnemen. (*Red.*)

Tabak en Sigaren Committé.

Nog ontvangen van Batavia ƒ 10, makende alzoo met het laatste kas-saldo en de nadere giften . . . ƒ 686,60

Daarvan zijn ingekocht en reeds voor Boni en Banjermassing naar Soerabaija verzonden (kosteloos met eene der stoombooten van den Heer Cores de Vries) twee groote kisten, te zamen bevattende 5,760 pakjes Amerikaansche tabak (de onkosten er onder gerekend) . . . . . „ 609,38

saldo ƒ 77,22

Het Committé vermeent alsnu zijne taak te kunnen nederleggen, terwijl het met erkentelijkheid terugziet op de deelneming, die zoo algemeen was, dat binnen eene kleine maand, door de drie Committés van Batavia, Samarang en Soerabaija werd ontvangen de aanzienlijke som van ƒ 6189,60.

Het Committé zal het alsnu overblijvend saldo, en de giften die nog mogten inkomen, naar Soerabaija, overmaken om te worden gevoegd bij en aangewend met de aldaar ontvangene bijdragen.

Het vermeent aan de kennisneming der gevers niet te mogen onthouden het volgende op den 14den dezer ontvangen, vleijend schrijven.

BANDJERMASSING, den 7 November 1859.

„Namens de onder mijne orders dienende troepen der Land- en Zeemagt, is het mij een aangename pligt aan het Javasche publiek den hartelijksten dank te zeggen voor de toegezondene Tabak en Sigaren.

„Dit blijk van sympathie heeft den soldaten en matrozen een bewijs gegeven, dat, hoewel verwijderd van hunne medeburgers, zij niet door hen vergeten worden, maar dat deze altijd gaarne de ontberingen welke gene moeten verduren, helpen verligten.

„Zij stellen daarop des te meer prijs, omdat het de overtuiging geeft, dat de opofferingen welke zij brengen, niet onopgemerkt blijven en den band der vriendschap met hen steeds hecht en sterk blijft bestaan.

„Op het bivouac zullen zij dikwijls dankbaar aan hen denken.

De Majoor, militair commandant in de Zuid-en Oosterafdeeling van Borneo.
VERSPIJCK.

Batavia, den 15 November 1859. (*J. B.*)

ZUID- EN OOSTER-AFDEELING VAN BORNEO. — Ten vervolge op het voorkomende in ons nommer van den 9den November jl. zijn wij thans in de gelegenheid het volgende mede te deelen.

Bij de verovering van Tjinta Poeri op den 21sten October is, zoover men heeft kunnen nagaan, een dertigtal muitelingen gesneuveld en gekwetst, terwijl van onze zijde een sergeant is gesneuveld en vijf manschappen zijn geblesseerd, waarvan één aan zijne wonde is overleden. De versterking lag op een zeer goed gekozen punt, dat omgeven was door een bijna ondoordringbaar moeras en door eene ondoorwaadbare rivier. Officieren en manschappen hebben zich bij die gelegenheid weder uitmuntend gedragen. Bijzonder onderscheiden hebben zich de 1ste luitenant der artillerie Borel, de 2de luitenant der infanterie Perelaer, de officier van gezondheid Chaulier, de adjudant-onderofficier Serquet, de gesneuvelde sergeant Sevenstern, de kanonnier Barrond, de sapp. Kahl en de flank. Dengens.

Op den 24sten October heeft de kolonel Andresen eene vergadering gehouden met een aantal prinsen, hoofden en geestelijken tot het beramen van maatregelen ten opzigte van den afwezigen rijksbestuurder.

In de afdeeling Poelo Petak kwam de bevolking langzaam, maar gestadig terug. Op den 21sten October is te Bandjermasin aangekomen één der hoofden van de Kahajan om zijne onderwerping aantebieden, met het berigt, dat andere hoofden van daar zouden volgen, zoodra zij wisten welke ontvangst hij genoten had.

In de Molukka is het rustig en door de bemiddeling van het in dat district aangestelde hoofd zich mede een tot Tabanio behoorend district, Krawean genaamd, onderworpen.

Het oorlogstoomschip *Montrado* is den 21sten October naar Koetei vertrokken.

— Op den 3den November jl. zijn te Bandjermasin aangekomen de nieuw benoemde gouvernements-kommissaris Nieuwenhuijzen en de kommandant der troepen, waarnemend resident, Verspijck. De kolonel Andresen heeft op den 7den November zijne waardigheid van gouvernements-kommissaris en op den 8sten daaraanvolgende die van kommandant der troepen in de Zuid- en Oosterafdeeling van Borneo overgedragen.

CELEBES. — Op den 4den November j. l. is de kolonel Waleson afgetreden als kommissaris voor de Bonische zaken en ver-

---

gen, maar het past een ieder hoe ongelukkig hij ook zijn moge een vriendelijk woord voor zijnen naaste over te hebben—.

Zij keek naar hare voeten en sloeg de oogen neder, als om de glans harer groote zwarte oogen te verbergen.

Gedurende een oogenblik voeren zij stilzwijgend voort.

Glanzend bescheen de zon de bergen; de Vesuvius verhief haren kruin boven de wolken terwijl haren voet nog in nevelen was gehuld; de witte huizen op de vlakte van Sovente staken glinsterend boven het groen der oranjebosschen uit.

„Hebt ge geen tijding meer ontvangen van den schilder, hernam de priester, die napolitaansche schilder die u wilde huwen?

Neen, schudde zij.

„Hij kwam te Sovente om uw portret te maken; waarom hebt ge hem terug gezonden?

„Met welk doel wilde hij mijn portret hebben? er zijn er wel anderen, mooijer dan ik: mijne moeder heeft mij gezegd dat hij mij in het ongeluk storten, mij mijn ziel doen verliezen, ja misschien wel dooden wilde.

„Geloof niet aan zulke misdadige oogmerken, antwoordde de priester met ernst. Zijt gij niet in Gods hand, zonder wiens wil geen hair op uw hoofd zal gekrenkt worden? Zoude dan een mensch met uw portret in de hand magtiger zijn dan God, onzen Heer? gij hebt toch wel gezien, dat hij uw geluk beoogde, anders zoude hij u niet ten huwelijk gevraagd hebben!"

Zij zweeg.

„En waarom hebt gij hem afgewezen? men zegt dat het een braaf mensch en een schoon man was. Hij zou in uwe behoeften en in die uwer moeder hebben voorzien, beter dan gij dat kunt met zijde te weven en te winden."

— „Ja, wij zijn arm," antwoordde zij haastig, „mijne moeder is al zeer lang ziek, en wij zouden hem maar tot last geweest zijn, en, ik zoude nooit de vrouw van eenen heer kunnen zijn; wanneer zijne vrienden hem kwamen opzoeken zoude hij over mij moeten blozen."

— „Ah, bah! Wat vertelt gij mij daar? ik herhaal u het was een brave en eerlijke jongen. Wilde hij zich niet te Sovente vestigen; er zal zich niet zoo spoedig zulk een man voor u opdoen als deze; men zoude zeggen dat hij door den hemel was afgezonden, om u te helpen—.

„Ik wil geen man, hernam zij met drift, ik wil nooit trouwen".

— „Hebt gij eene gelofte gedaan? of wilt ge u der godsdienst wijden, mijne dochter?—

Zij schudde van neen!

— „Erken dan toch, dat degenen die u koppigheid verwijten, niet geheel en al ongelijk hebben, ofschoon het niet mooi is dat ze u dien naam geven. Bedenkt gij dan nooit dat gij niet alleen op de wereld zijt en deze stijfhoofdigheid het leven uwer arme zieke moeder nog meer verbittert? Welke gezonde redenen kunt gij hebben om zulk een edelmoedige hand af te wijzen, die zich uwer aanbiedt die u wil ondersteunen; u en uwe moeder. Kom aan! antwoord mij Laurella!

„Ik heb eene reden", antwoorde zij zachtjes, en aarzelend, „maar ik kan die niet zeggen."

— „Kunt gij die niet zeggen? ook niet aan mij, uwen biechtvader, wiens welwillendheid gij toch niet in twijfel trekt, hoop ik?—

Zij liet het hoofd hangen.

— „Zie mijne dochter, open mij uw hart; indien gij gelijk hebt, zal ik de eerste zijn die zulks erkent; maar gij zijt jong, gij kent de wereld weinig en het zal u eens berouwen zoo roekeloos uwe toekomst aan kinderachtige denkbeelden te hebben opgeofferd.—

Zij wierp een haastige en beschroomde blik op den jongen schipper die met krachtige slagen achter in de boot zat te roeijen, de katoenen muts diep in de oogen gedrukt die hij strak op de zee gevestigd hield, en scheen in zijne gedachten verzonken.

De pastoor zag den blik van Laurella en boog naar haar over.

(*Wordt vervolgd.*)

vangen door den kommandant van het leger, den luitenant-generaal J. van Swieten.

Twee spionnen, die van Sindjai en omstreken te Maros (Noorder districten) zijn terug gekomen, hebben verhaald, dat langs de geheele strekking van de kust van Sindjai een zware aarden wal is opgeworpen, die echter niet bijzonder versterkt is, daar op een paar stukken geschut na, slechts hier en daar bij de bevolking lila's verspreid lagen om bij vertoon der Nederlandsche troepen op den wal te worden geplaatst. Slechts de monding der rivier is open gebleven en in die rivier zijn alle praauwen op de oevers gehaald. Soelewatang Boeloe Boeloe voerde onder Aroe Patimping het bevel over Sindjai. Deze twee hoofden zouden die plaats verdedigen, alleen omdat zulks de stellige wil van de koningin van Boni is. De bevolking aldaar verkeerde in groote vrees voor een aanval en had daarom bereids al hare goederen naar het gebergte overgebragt. Alhoewel de bevolking lijdzaam was volgens den wil der koningin, verlangde zij toch zeer naar eene spoedige beëindiging van den oorlog, en zoude het gouvernement als heer en meester erkennen, wanneer dit de zege behaalde. De vrees voor de Nederlandsche wapenen was zoo groot, dat men bij het zien van een oorlogschip slechts aan vlugten zou denken. In de laatste helft der maand October regende het te Sindjai voortdurend. In het geheim was aan één der spionnen te Sindjai medegedeeld, dat een Bonier, ter spionnering van het fort te Badjoa door de koningin uitgezonden, haar had berigt, dat de bezetting in dat fort uiterst gering was en hij aldaar eene pop als schildwacht geplaatst had gezien, zóó gemaakt, alsof die pop vuur wilde geven met een der stukken.

De koningin zoude hierdoor op het denkbeeld zijn gekomen om het fort stormenderhand te doen innemen, tot welk einde zij veertig vrijwilligers zocht. Deze zouden het fort binnen sluipen, aldaar amok maken en door de verwarring, daardoor ontstaan, aan de Bonische troepen, die intusschen tegen Badjoa zouden oprukken, gelegenheid geven om het fort in te nemen.

Reeds 17 vrijwilligers zouden zich aangemeld hebben en het voornemen bestond om, wanneer het geluk aan de Boniren mogt te beurt vallen van Badjoa te vermeesteren, alsdan de Noorder districten aantevallen.

De handel in koffij tusschen Sindjai en Boelekomba over den landweg was steeds levendig. Wadjoresche handelaren, in de gouvernements landen gevestigd, mogten vrijelijk ten handel komen en erlangden daar zelfs bescherming. Rijst was in groote hoeveelheden te Sindjai aanwezig, doch er heerschte gebrek aan zout.

De bevolking hield zich met den padi-oogst onledig.

Van andere zijden is vernomen, dat het plan tot aanval op het fort te Badjoa in verband zoude staan met de groote feestelijkheden, welke de koningin dacht aanteleggen bij gelegenheid van het huwelijk van hare dochter met den Boischen velheer Aroe Pelodjo.

Het oorlogskorvet *Medusa* is den 27sten October naar Badjoa vertrokken, waar ook het oorlogstoomschip de *Admiraal van Kinsbergen* aanwezig is. Een vijandelijke aanval, zelfs met groote overmagt, behoeft weinig geducht te worden.

— Zekere van Sindjai te Boelekomba aangekomen inlander heeft verhaald, dat te Sindjai en te Boelo Boelo algemeen bekend was, dat de tegenwoordige vorstin van Boni in overeenstemming met haar volk en de vorsten van Sidenring, Sopeng en Wadjo ten voordeele van den waarnemenden rijksbestuurder Aroeng Oedjoeng, broeder van wijlen den koning van Boni, Aroe Poegi Matinro Salewang Benteng afstand van den troon van Boni zoude gedaan hebben. Dit gerucht verdient echter allezins bevestiging.

Met het gewoon gezantschap, dat jaarlijks door den sulthan van Boeton naar Makassar wordt afgevaardigd, is onlangs op laatstgenoemde plaats een bijzondere gezant van dien vorst aangekomen, die de hulp van Boeton in den Bonischen oorlog heeft aangeboden. (*J. C.*)

NEDERLAND.

In een partikulieren brief uit Amsterdam deelt men ons mede, dat bij de Munt te Utrecht druk wordt gewerkt aan het slaan van zilvermunt voor Nederlandsch-Indië. Er zullen 12 millioen guldens worden uitgezonden, namelijk:

ƒ 8,000,000	aan stukken van	ƒ 2,50
" 2,800,000	" " "	" 1,—
" 1,200,000	" " "	" 0,50
ƒ 12,000,000		

Bovendien zoude de Indische Regering gemagtigd zijn, wissels *à pari* af te geven op Nederland, ook zonder dadelijke behoefte, en bij wezenlijke behoefte tot den koers van 103 pCt. als maximum te trekken. (*Bat. Hand.*)

FRANKRIJK.

De Hertog van Magenta (maarschalk Mc. Mahon) zal worden belast met het groot militair kommando van Lille, en niet de maarschalk Niel, welke naar Toulouse gaat ter vervanging van den maarschalk Bosquet, die, volgens zijne eigene opgave, nog altijd lijdende is aan de voor Sebastopol bekomen wonden.

De tusschen Niel en Canrobert bestaande kwestie wordt als reden opgegeven van de benoeming van Mc Mahon naar Lille, dewijl men Niel in een zoover mogelijk van Nancij verwijderd distrikt wil plaatsen.

Niettegenstaande de verklaring van den keizer in den *Moniteur*, dat het geschil tusschen de twee maarschalken van geheel personelen aard is, zijn hunne wederzijdsche klagten bij de memorie van toelichting gevoegd; en men zegt dat zij het voornemen hebben hun gedrag te Solferino te doen drukken, ter rondzending aan hunne respectieve vrienden. Er bestaat veel kans dat dit stuk, hetwelk vooral in de militaire kringen met veel belangstelling zal worden ontvangen, op die wijs niet lang geheim zal blijven. Er loopen te Parijs geruchten dat er toch een duel tusschen Canrobert en Niel, zou plaats hebben; met zekerheid is echter niets bekend.

— De keizer die zich te St Sauveur bevindt, 500 mijlen van de Fransche hoofdstad heeft, voor zijn eigen gebruik een elektrische telegraaf doen oprigten, zoodat Zijne Majesteit naar de verschillende deelen van het keizerrijk zijne bevelen kan zenden, en met de kabinetten even schielijk kan corresponderen, als bevond hij zich op de Tuilerien.

— Bij keizerlijk besluit van 14 April 1855 werd een driejarige prijs van 30,000 fr. vastgesteld, voor het merkwaardigste werk van wetenschap, letterkunde of kunst. Aan de vijf vereenigde klassen van het instituut zoude de beoordeeling opgedragen zijn. Men heeft echter later begrepen, dat, hoe prijzenswaardig het grondbeginsel van dit besluit ook moge zijn, hetzelve bijna onuitvoerbaar is. Hoe toch zoude men een dichtstuk met een wetenschappelijk werk, een beeldhouwwerk of gravure met eene wijsgeerige verhandeling kunnen vergelijken? Daarom heeft men eene wijziging van het besluit noodig geacht en deze bij wet van 11 Aug. 1859 tot stand gebragt. Diensvolgens zal voortaan alle twee jaren een prijs van 20,000 fr. worden toegewezen, in eene vereenigde zitting der vijf klassen van het keizerlijk instituut, beurtelings voor de letteren, de wetenschappen en de kunsten, en wel bij meerderheid van stemmen. Voor de eerste maal zal de toewijzing plaats vinden in de zitting van 15 Augustus 1860.

— Uit Turyn wordt geschreven, dat de constituerende vergadering van Toskane eerstdaags van het voorloopig bewind officieel het antwoord zal vernemen, dat Koning Victor Emanuel heeft gegeven aan de deputatie, welke hem den wensch der bevolking tot inlijving overbragt, en dat de vergadering vermoedelijk onmiddellijk daarna een regent zal benoemen, die in naam van den Koning het bestuur over het groothertogdom zal aanvaarden.

— De beroemde Italiaansche zangeres Guarducci is met den Napolitaanschen hertog Civelli in het huwelijk getreden. De familie van den hertog heeft tegen betaling eener aanzienlijke som het engagement vernietigd, dat de jonge hertogin had aangegaan met de directie van den schouwburg van San Carlo.

— De bekende violist Wieniawsky, die eerlang met eene nicht van den pianist en toonzetter Osbarne, in het huwelijk zal treden, heeft voor een som van 24,000 fr. de lievelings-viool van de Bériot, een echte Masini, gekocht.

— Volgens brieven uit Konstantinopel zijn de betrekkingen van den Britschen gezant met den Franschen niet zeer voldoende, maar minder nog met den Russischen. Prins Labanoff is zeer in gunst bij den Sultan en zijn invloed heeft zeer toegenomen. Sir H. Bulwer is zeer bevriend met den grootvizier en heeft veelvuldige bijeenkomsten met de hoofden der Armenische partij; de Grieksche partij is geheel aan Rusland toegedaan. De Oostenrijksche gezant is tot den Franschen toegenaderd, die met Prins Labanoff op den meest vriendschappelijken voet staat.

—Het Fransche stoomfregat *Berthollet*, dat te Gibraltar lag, is naar Tanger vertrokken.

—Volgens berigten moet de Heer de Reiset in eene conferentie met graaf Walewski de verklaring hebben afgelegd, dat het Sardinische gouvernement geen invloed heeft uitgeoefend op de verkiezingen in de hertogdommen. De Heer de Reiset is onmiddellijk na die conferentie naar Biarritz vertrokken, om den Keizer verslag te doen van zijne zending.

ENGELAND.

— De pogingen, om ver-dragend geschut uit te vinden, schijnen geen einde te zullen nemen. Naauwelijks is de regering bezig, onder de meeste geheimhouding, een aantal Armstrongs kanonnen te doen vervaardigen, of zie, daar gelooft een zekere heer Jefries een werptuig uitgevonden te hebben, waarmede hij een 9 ponds conischen kogel 15 tot 20 mijlen ver, of van Dover naar Calais, zal kunnen schieten. Gelukken de proeven met dit kanon, alsdan zal het verder uitgeboord worden, tot dat het een kogel van 68 pond kan bevatten. Ten einde de artilleristen te beter in staat te stellen het werptuig voor zulk een aanzienlijken afstand behoorlijk te pointeren, zal het van een paar telescopen worden voorzien.

— Een dagblad van het graafschap Derby behelst eene advertentie, die evenmin voor den ootmoed des aanvragers als voor zijne financiele omstandigheden pleit. Een jong mensch wenscht namelijk vrije kost en inwoning in een godsdienstig huisgezin, waar, zegt hij, zijn christelijk voorbeeld als eenige en ruime vergoeding zou mogen worden beschouwd.

— Men gelooft, dat de *Great Eastern* te Portland in Noord-Amerika ter bezigtiging zal blijven tot 1 Nov., als wanneer de Victoria-brug wordt geopend en touristen dus gelegenheid zullen hebben, om Canada en de westelijke staten te bezoeken.

— Blijkens een brief uit Sandhurst in Australie hebben eenige goudgravers de grootste koek geamalgameerd goud gevonden, die tot dusver is ontdekt. Toen het naar de bank gebragt werd ontstond er zulk een aandrang van nieuwsgierigen, dat de directie dier instelling, ten einde den gewonen loop der werkzaamheden onbelemmerd te kunnen voortzetten, op het denkbeeld kwam, om den goudkoek voor de glazen te plaatsen, als wanneer een ieder zich aan het gezigt kon vergasten.

— De *Times* besluit eene beoordeeling van het jongste artikel van den *Moniteur* met deze woorden, „Inderdaad, indien het noodig ware een bewijs te geven van de stelling, dat men nimmer kwaad moet bedrijven, om er goed uit te doen voortspruiten, zoude men dit kunnen doen door te wijzen op den staat van zaken, die het gevolg is van den oorlog, welke door Frankrijk is ondernomen om een denkbeeld te verwezenlijken, en van het tractaat, hetwelk aan de vijandelijkheden een einde heeft gemaakt. Frankrijk heeft wezenlijk om een denkbeeld den oorlog gevoerd, maar wanneer de *Moniteur* ons zegt, dat het zijne taak heeft volbragt, moeten wij aarzelen te gelooven dat het zoovele millioenen gelds opgeofferd, en zooveel edel bloed vergoten heeft, om de droevige voldoening te erlangen, eenige ijdele overwinningen of het kort bestaan van een bouwvallig en krachteloos tractaat te hebben verworven."

Het artikel in den *Moniteur* opgenomen, heeft ook te Berlijn een diepen indruk gemaakt. Terwijl Koning Victor Emanuel aan de deputatie, den boezem der nationale vergadering tot hem gezonden, ten antwoord geeft, dat hij hunne wenschen bij den edelmoedigen Keizer der Franschen zal ondersteunen, verklaart de *Moniteur* dat de Keizer genoeg gedaan heeft voor de Italiaansche zaak; dat hij een vrede heeft gesloten, waarbij voor het eerst sedert eeuwen de Italiaansche nationaliteit is erkend, maar onder deze voorwaarde, dat de verdrevene Italiaansche hertogen op hunne troonen zouden worden hersteld. Uit de later in bedoeld artikel uitgedrukte sympathie voor Oostenrijk en den wensch dat deze meer en meer zich moge bevestigen, komt men tot de gevolgtrekking, dat het artikel van den *Moniteur* eigenlijk strekken moet als kenschetsende den geest der staatkunde, thans door Keizer Napoleon gevolgd, namelijk om in vereeniging met Oostenrijk en Rusland, den grooten invloed door Engeland op den gang der zaken in Europa uitgeoefend door middel zijner sterke marine, zoo niet geheel te vernietigen, althans te fnuiken. Tot heden heeft onze regering in deze aangelegenheid zich onthouden van partij te trekken en op grond van goed onderrigte persoonen, mag men zich overtuigd houden dat het berigt, als zou zij op het punt staan om de Oostenrijksche staatkunde te ondersteunen, geheel bezijden de waarheid is.

— Het heeft eenigzins de aandacht getrokken, dat hetgeen de *Times* en de *Morning Post* over het bekende artikel van den *Moniteur* zeggen, zoo weinig beteekenend is. Eenige andere Engelsche bladen nemen aangaande het artikel zelf het stilzwijgen in acht. De *Daily News* daarentegen gispt het artikel, zoo als wij vroeger reeds opgemerkt hebben, zeer scherp. Wat de *Economist* betreft, deze valt het niet minder dan laatstgenoemd blad aan. De *Economist* rekent het den *Moniteur* in de eerste plaats tot eene grieve aan, dat hij nu eerst met zijne verklaringen ten aanzien der beloofde hervormingen in Venetie voor den dag komt. Hoe, vraagt zij, konden de overige staten iets van hun eigen geluk opofferen, ten einde Venetie in het bezit van meer vrijheid gesteld zou worden, wanneer zij geen kennis van dergelijke voorwaarden droegen? Het is de schuld der hertogdommen niet, dat de bepalingen van het vredestractaat van Villafranca geheim gehouden zijn. Maar, laat de *Economist* er op volgen, dit zij zoo; uit dat oogpunt behoeft men over het gebeurde geen leedwezen te koesteren; want de voordeelen voortvloeijende uit de oprigting van een magtig koningrijk in Noordelijk Italie, dat in het bezit zal zijn van alle constitutionnele regten, kunnen wel opwegen tegen eenige concessien, welke Venetie van Oostenrijk verwachten kon.

ITALIE.

— De Sardinische regering heeft op nieuw een dagblad geschorscht, namelijk de *Indipendente* van Aoste, en gaat dus voort met gebruik te maken van het dictatoriaal gezag, haar bij het uitbreken van den oorlog verstrekt. Men had gehoopt, dat, nu de oorlog geeindigd is, de bladen weder even vrij in hare polemiek zouden worden als vroeger. De buitengewone omstandigheden toch hebben met het herstel des vredes opgehouden. Vooral baart de maatregel bevreemding van een man als Ratazzi, wiens komst aan het bestuur door de vrijzinnige partij met levendig genoegen gezien is. Wil hij zijne antecedenten dus niet verloochenen, dan zal hij op dien weg niet verder mogen voortgaan.

— De gemeenteraad van Rome heeft besloten ter eere van generaal Goyon eene gouden medaille te doen slaan en hem die aan te bieden, als blijk van tevredenheid over de wijze waarop hij als bevelhebber der Fransche troepen de orde te Rome steeds heeft weten te handhaven. De raad had bovendien, gelijk men weet, besloten den generaal als Romeinsch edelman in de stedelijke registers in te schrijven. De Paus heeft niet alleen hieraan zijne goedkeuring geschonken, maar tevens goedgevonden, ook de echtgenoot en kinderen van den generaal als zoodanig in de registers te doen opteekenen.

— Men meldt uit Rome, dat de Fransche bezetting aldaar op verzoek van den Paus zal versterkt worden, en dat tusschen de Fransche en Pauselijke regeringen in den laatsten tijd een verdrag is gesloten betreffende de voortduring der Fransche bezetting gedurende een bepaald aantal jaren.

— Te Bergamo zijn, naar men verneemt, eenige onlusten voorgevallen. In eene der kerken aldaar zou namelijk eene mis gevierd worden ter eere van de Italiaansche soldaten, in den oorlog gevallen. De bisschop dier stad verbood echter den pastoor de mis te lezen. Een jong persoon beklom daarop den predikstoel en hield eene rede ten gunste van hen die gesneuveld waren. De bisschop deed alstoen dien persoon in den ban. Dit bragt de menigte in woede; volkshoopen begaven zich naar het bisschoppelijk paleis en de prelaat was genoodzaakt elders eene veilige wijkplaats te zoeken. De orde is daarna hersteld.

— De *Nazione* meldt, dat de Zwitsers te Perugia tegen hunne officieren in opstand zijn gekomen; de laatsten hebben daarop de kasernes en de poorten der stad, behalve die van San Pietro, doen sluiten om desertien voor te komen. Men zegt, dat onderscheidene geweerschoten zijn gelost en dat een man gedood en verscheidene andere gewond zijn. Men schrijft deze muiterij toe aan de ontmoediging, welke de tijding van Garibaldi's nadering onder de Zwitsers heeft te weeg gebragt.

DUITSCHLAND.

— Uit Basel wordt het volgende medegedeeld: Bekend is het, dat de leden der keizerlijke familie van Rusland op prachtigen voet leven, ook wanneer zij op reis zijn; maar toch letten zij op hen, die daarvan misbruik maken. Voor twee jaren bragt de Keizerin-weduwe van Rusland eenen nacht door in het hôtel „*Zu den drei Königen*," in genoemde stad. Voor zich en haar gevolg betaalde zij des anderen daags 17,000 frs. Eenige dagen geleden passeerde de Keizerin andermaal die stad. Het scheen, dat zij die hooge rekening nog niet vergeten had, want in plaats van weder in dat hôtel te logeren, zond zij hare koks vooruit, die het middagmaal gereed maakten, hetwelk in de zalen van het stationsgebouw werd genuttigd.

— Niettegenstaande de *Wiener Zeitung* voor korten tijd heeft medegedeeld, dat de nagelatene dochters van gesneuvelde officieren, opgenomen in Katholieke stichtingen, niet gedwongen zijn om tot de Roomsch Katholieke kerk over te gaan, blijkt het thans, dat dit berigt voor een goed gedeelte onjuist is, dewijl zij bij hare intrede zich aan de bepaling moeten onderwerpen, om in de Katholieke leer onderwezen en opgevoed te worden. Ten gevolge hiervan heeft het opper-consistorie der Evangelische kerk in Zevenbergen een verzoekschrift aan den Keizer gezonden, waarbij de vergunning wordt gevraagd om de vereischte stichtingen tot opvoeding van de bedoelde weezen in het leven te roepen, opdat de dochters van Protestanten niet genoodzaakt zullen zijn zich in eene godsdienst te doen opvoeden, welke niet de hare is.

— De diplomatische leiding van het gezantschap naar Japan en China is opgedragen aan den baron von Birkshofen, onze minister-resident te Hamburg. Zijne bezoldiging is vastgesteld op 18,000 thalers, behalve zijne tafel- en representatie gelden.

— Door ingezetenen van Stettin is aan den Prins-Regent een adres betreffende de Duitsche kwestie toegezonden. Graaf Schwerin heeft namens den Prins-Regent daarop geantwoord en verklaard, dat deze de gevoelens van trouw en gehechtheid voor het Pruisische en Duitsche vaderland, in het adres uitgedrukt, niet vernomen heeft. Hij voegde er het volgende bij met betrekking tot het standpunt, waaraan de Pruisische regering meent ten opzigte van het streven naar hervorming van den Duitschen bond, te moeten vasthouden. De overtuiging, door de laatste gebeurtenissen, bij alle verschendenheid van gevoelens levendig geworden, dat Duitschland naar buiten krachtig moet zijn en van binnen naar de ontwikkeling zijner intellectuele en materiele krachten moet streven; dat die krachten nauw aan elkander verbonden moeten zijn, en dat in dien zin de bonds-constitutie eene herziening behoort te ondergaan, die overtuiging wordt ook door de Pruisische regering ten volle erkend. Zij mag zich echter door de uitingen, welke uit dit nationale bewustzijn voortvloeijen, in hare overtuiging omtrent hetgeen als heilzaam beschouwd moet worden, niet laten afbrengen van den weg, dien de eerbied voor vreemde regten en het besef, wat in den tegenwoordigen tijd bereikbaar is, haar voorschrijven. Dezelfde eerbied voor regt en wet, dien Pruisens inwendigen toestand kenmerkt, moet ook het rigtsnoer zijn van Pruisens verhouding tot Duitschland en zijne Duitsche bondgenooten. Door het bevorderen van de algemeene belangen van Duitschland op het gebied, waarop practische resultaten verkrijgbaar zijn; door versterking der weerbaarheid van het gemeenschappelijk vaderland; door bevestiging van billijke regtstoestanden op het geheele bondsgebied, gelooft Pruissen in het tegenwoordige oogenblik meer nut in Duitschland te kunnen stichten dan door ontijdige voorstellen tot herziening van de bondsconstitutie. Vast besloten, tot dit doel onafgebroken werkzaam te zijn, gelooft Pruisen het vertrouwen te mogen uitspreken, dat Duitschland en Pruisen, die een en dezelfde pligten hebben, elkander de hand zullen bieden, om zich ten nauwste aan elkander te vereenigen.

— Den 16den September zal het 50 jaren geleden zijn, dat elf officieren van het corps van Schill, door een Franschen krijgsraad veroordeeld, in eene der droege grachten van Wesel den dood hebben ondergaan. Het daarbij vergoten bloed heeft in 1813–1815 heerlijke vruchten gedragen, ter vrijmaking van het Duitsche vaderland; daaraan zal met betamelijke plegtigheid worden gedacht.

— Men meldt dat de Keizer van Oostenrijk de stad Lindau heeft voorgeslagen als de stad waar de voorgestelde zamenkomst met den Keizer der Franschen zal worden gehouden. Er wordt echter van eene goed onderrigte zijde verzekerd, dat laatstgenoemde er op aandringt, dat deze zamenkomst geschiede op het kasteel Arenenberg. Dit moet, naar men zegt, aan de volgende oorzaak worden toegeschreven: Keizer Napoleon wenscht, dat de zamenkomst plaats grijpe ter plaatse, waar hij met zijne moeder zoo menigwerf over zijne grootsche plannen heeft gesproken, wier verwezenlijking thans reeds gedeeltelijk daar is.

— Het blijkt, dat aan de Noord-Duitschers, die zich in verschillende deelen van Hongarije hebben nedergezet, algemeen genomen, een ongelukkig lot is te beurt gevallen. Zij zijn bijna allen zeer verarmd, velen tot den bedelstaf gebragt. Men zegt, dat als een der voornaamste oorzaken daarvan moet worden beschouwd, het bedrog waarvan zij het slagtoffer zijn geworden bij het aankoopen der landerijen, welke meerendeels in eene zandige streek gelegen zijnde, voor de verbouwing van granen ongeschikt zijn. Hun toestand verwekt in het land algemeene deelneming. Het half officiele orgaan, de *Oesterr. Zeitung*, heeft zich het lot dier personen ten ernstigste aangetrokken.

— Aanstaande Donderdag wordt Prins Metternich van Weenen terug verwacht, met het antwoord van Keizer Frans Jozef op voorstellen, die Keizer Napoleon aan zijnen nieuwen bondgenoot heeft gedaan. Het geldt hier slechts moeijelijkheden van ondergeschikten aard, waaromtrent de gevolmagtigden te Zurich het niet eens konden worden. Men denkt, dat na de terugkomst van Prins Metternich alles zal worden geregeld en dat alsdan de conferentie te Zurich zal worden ontbonden.

— Deze zomer levert vele buitengewone natuurverschijnselen op. Na de zoo zeer gevreesde sprinkhanen, zijn nu in Zuid-Duitschland ontzagchelijke zwermen gevleugelde mieren verschenen. In de lucht vertoonden zij zich als dikke rook en men dacht, dat in de omstreken een zware brand was ontstaan.

BERLIJN. Naar luid der berigten, medegedeeld aan de *Elberfelder Zeitung*, welke gewoonlijk uit eene goed onderrigtte bron worden geput, is gemeld, dat de bibliotheek van v. Humboldt door den Engelschen gezant was aangekocht. Dit berigt is onjuist; de *Nat. Zeitung*, welke alhier verschijnt, deelt thans mede, dat ver van te zijn verkocht, de bibliotheek nog niet gecatalogiseerd is. Bij de aanvankelijke werkzaamheden ten dezen heeft men ontwaard, dat de bibliotheek een veel rijkeren schat van zeldzame en belangrijke werken bezit, dan men onderstelde. Nog vele weken zal men moeten arbeiden, alvorens de catalogus gereed kan zijn.

— Uit de fabriek van F. Krupp te Eden, waar kanonnen van gegoten staal naar eene nieuwe vinding worden vervaardigd, zijn gisteren 54 stuks, voor 6 ponders bestemd, ter dezer stede aangekomen, welke vervolgens naar een nieuw en nog onbekend stelsel worden uitgeboord. Men zegt, dat de wijze waarop de kanonnen met getrokken loop hier worden vervaardigd, beter aan het oogmerk voldoet dan het Fransche stelsel, want die naar het Pruisische stelsel zijn geboord, kunnen zoowel voor kogels als voor kartetsen worden gebezigd. Gelijk men weet, had de Fransche regering, kort vóór het uitbreken van den oorlog in Italie, 200 stukken besteld, welke, ten gevolge der tijdsomstandigheden niet mogten afgeleverd worden.

— Bij gelegenheid van een diner, door den keizer van Oostenrijk der afgevaardigden te Zurich aangeboden, meende de Graaf Colleredo, de Oostenrijksche zaakgelastigde, in de tegenwoordigheid van al de afgevaardigden, de zekerheid te zien, dat hunne vredelievende werkzaamheden met eenen goeden uitslag zouden worden bekroond. Zeer geruststellend!!!

ZWITSERLAND.

— Bij gelegenheid der viering van een huwelijk te Saint Gall, in Zwitserland, heeft een droevig ongeluk plaats gehad. In het volle genot der vreugde werd eensklaps een schot gehoord, en viel tot aller ontsteltenis de jonggetrouwde man, door een kogel in het hoofd getroffen, dood neder.

Dezelfde kogel bragt eene ligte kwetsuur aan den hals der bruid te weeg, en wondde, na den bruidegom te hebben ontzield, een der gasten in den schouder.

Het schot was zonder boos opzet gelost door een der vrienden van den verslagene, die ter eere van het jong gehuwde paar een vreugdeschot wilde doen, en door onvoorzigtigheid een met een kogel geladen geweer daartoe bezigde.

Door wanhoop gedreven heeft de ongelukkige zich denzelfden avond verdronken.

— In een der Zwitsersche dagbladen wordt medegedeeld, dat de kapelmeester van Sultan Abdul-Medjid, met eene uit diens harem ontvlugte Sultane, te Genève is aangekomen. De eerstgenoemde is een tot het Islamismus overgegaan Bohemer, terwijl de schoone vlugtelinge, die hij als zijne vrouw heeft erkend, in den harem eene Sultane-favorite van den Grooten Heer was. Naar men zegt, moet zij door hare bedrevenheid in de zangkunst uitmunten.

VERKLARING
van den *MONITEUR*.

De volgende verklaring van de *Moniteur*, het erkende organ van Napoleon III, heeft veel sensatie gemaakt en zullen wij er dus meermalen op moeten terugwijzen, waarom wij dezelve hier onzen lezers in derzelver geheel geven.

„Wanneer de feiten voor zich zelven getuigen, dan zou eene verklaring onnoodig schijnen te zijn. Maar wanneer hartstogt en kuiperij aan de eenvoudigste zaken een ander aanzien geven, dan wordt het noodig die in haar ware licht te stellen, opdat ieder met kennis van zaken den loop der gebeurtenissen kan beoordeelen.

„In de maand Julij jl. toen de Fransch-Sardinische en Oostenrijksche legers tusschen de Etsch en de Mincio tegenover elkander stonden, waren de kansen aan beide zijden nagenoeg gelijk, want indien het Fransch-Sardinische leger het voordeel had van den zedelijken invloed, dien de verkregene gunstige uitkomsten verschaften, dan had het Oostenrijksche leger het voordeel van talrijker te zijn en niet alleen op geduchte vestingen, maar ook op geheel Duitschland te steunen, hetwelk gereed stond om op het eerste teeken partij voor Oostenrijk te trekken. Indien dit gebeurde, dan werd Keizer Napoleon verpligt, om zijne troepen van de boorden der Etsch terug te trekken, om die naar den Rijn over te brengen en dan zou de Italiaansche zaak, voor welke de oorlog ondernomen, zoo al niet verloren, dan ten minste grootelijks zijn in gevaar gebragt.

„In deze gewigtige omstandigheden meende de Keizer, dat het voordeeliger zou zijn in de eerste plaats voor Frankrijk, en daarna ook voor Italie om den vrede te sluiten mits de voorwaarden overeenkwamen met het programma, dat hij zich had gesteld en nuttig waren voor de zaak, welke hij wilde dienen.

„De voornaamste kwestie bestond hierin of Oostenrijk bij verdrag het veroverde terrein zou afstaan; de tweede kwestie of het in waarheid het oppergezag, dat het zich in het schiereiland heeft aangematigd, zou willen laten varen; of het de beginselen eener Italiaansche nationaliteit en een bondgenootschap der Italiaansche Staten zou erkennen, en of het eindelijk Venetie met instellingen zou begiftigen, welke het in waarheid tot eene Italiaansche provincie zouden maken.

„Wat het eerste punt betreft, zoo heeft de Keizer van Oostenrijk zonder voorbehoud het veroverde grondgebied afgestaan, en wat het tweede punt aangaat, heeft hij de vrijzinnigste toezeggingen ten opzigte van Venetie gedaan, voor zijne toekomstige organisatie de verhouding van Luxemburg tot den Duitschen Bond tot grondslag nemende, maar hij stelde aan deze inwilligingen, als conditio sine qua non, den terugkeer der aartshertogen in hunne staten.

„Derhalve was het vraagstuk te Villafranca duidelijk omschreven: of de Keizer zoude niets ten behoeve van Venetie bepalen en zich vergenoegen met de voordeelen, welke hij door zijne wapenen behaald had, of wel om belangrijke inwilligingen en de erkenning van het beginsel der nationaliteit te verkrijgen, moest hij zijne goedkeuring hechten aan den terugkeer der aartshertogen. Het gezond verstand schreef den keizer zijne gedragslijn voor; want het gold hier geenszins om de aartshertogen met behulp van vreemde troepen in hun gezag te herstellen, maar om hen integendeel, met vaste waarborgen, door den vrijen wil der bevolkingen terug te voeren, waaraan men zou doen begrijpen, hoe zeer deze terugkeer zou zijn in het belang van het groote Italiaansche vaderland.

„Ziedaar in korte woorden den waren gang der onderhandelingen te Villafranca geschetst, waaruit voor ieder onbevooroordeelde ten duidelijkste zal blijken, dat Keizer Napoleon door het vredestractaat evenveel, ja meer welligt heeft verworven dan door zijne overwinningen. Er behoort wel in het oog te worden gehouden, dat het op Keizer Napoleon een zeer levendigen indruk maakte, toen hij ontwaarde, dat Keizer Frans Joseph rond en zonder dralen afstand deed van een der fraaiste provincien zijns rijks en dit in het belang van den Europeschen vrede en tevens met het doel om de vriendschappelijke betrekkingen tusschen hem en den Keizer der Franschen te bevestigen, terwijl hij nog buitendien de vroeger gevolgde staatkundige gedragslijn liet varen, die wel is waar gevaarlijk, maar roemrijk mag genoemd worden en waaraan hij de heerschappij over Italie verschuldigd is.

„Indien de bepalingen van het tractaat opregtelijk worden ten uitvoer gelegd, zou Oostenrijk voor het schiereiland van Italie ophouden te zijn de magtige en gevaarlijke vijand, die elke opwelling van het nationale gevoel, welke van Parma tot Rome en van Florence tot Napels zich openbaren, met geweld onderdrukt. Integendeel ten gevolge van deze opregte ten uitvoerlegging er van zou Oostenrijk een vriendschappelijk gezinde mogendheid worden, de wijl het uit eigen beweging had toegestemd, dat het niet langer moest worden beschouwd als eene Duitsche mogendheid aan deze zijde der Alpen en dat het de Italiaansche nationaliteit tot aan de kusten der Adriatische Zee naar vermogen zou pogen te verheffen en op te beuren.

„Naar hetgeen is voorafgegaan, laat zich ligtelijk bevroeden, dat indien het bewind in Italie ware toevertrouwd geworden aan mannen, die meer het oog hadden gevestigd gehouden op het heil van het gemeene vaderland dan op het gelukken van zaken van weinig belang, dan zouden hunne pogingen stellig hebben gestrekt tot het bevorderen en niet het bemoeijelijken van het ten uitvoer leggen der bepalingen van het tractaat van Villafranca. Welnu, hetzij zoo! maar kom dan opregtelijk uwe beloften na betreffende Venetie, dat het een eigen staatkundig bestaan hebbe; dat het een Italiaansche administratie en een Italiaansch leger hebbe; kortom de Keizer van Oostenrijk zij niets meer aan deze zijde der Alpen dan de groothertog van Venetie; gelijk de Koning der Nederlanden voor Duitschland niets is dan de groothertog van Luxemburg.

„Het is zelfs mogelijk dat, ten gevolge van opregte en vriendschappelijke onderhandelingen, de Keizer er toe had kunnen worden gebragt, om voorwaarden aan te nemen welke meer overeenkomstig waren met de wenschen uitgedrukt door de hertogdommen Modena en Parma.

„Na hetgeen voorgevallen was, moest Keizer Napoleon rekenen op het gezond verstand en de vaderlandsliefde van Italie en gelooven, dat het de beweeggronden zou begrijpen van zijne staatkunde, welke in de volgende woorden kan worden zamengevat; „In plaats van eenen Europeschen oorlog te wagen en bij gevolg ook de onafhankelijkheid zijns lands op het spel te zetten; wel verre dat hij nog ongeveer 300 millioen francs zou verspillen en het bloed van 50,000 zijner soldaten doen stroomen, heeft Keizer Napoleon eenen vrede aangenomen, die voor de eerste maal sedert vele eeuwen de nationaliteit van het schiereiland bekrachtigt. Sardinie, dat meer bijzonder de Italiaansche zaak vertegenwoordigt, ziet zijne magt aanzienlijk vermeerderen, en indien het statenverbond tot stand komt, dan zal het daarin de voornaamste plaats bekleeden; maar voor al die voordeelen is eene enkele voorwaarde gesteld, namelijk de terugkeer der oude souvereine huizen in hunne staten.

„Wij twijfelen niet, of deze woorden zullen door het verlichte gedeelte der natie volkomen worden begrepen, want wat zal er in een ander geval plaats grijpen? De Fransche regering heeft dit vroeger reeds gezegd; de Aartshertogen zullen op hunne troonen niet worden hersteld door de kracht van vreemde wapenen, maar indien een gedeelte der bepalingen van het tractaat van Villafranca niet ten uitvoer wordt gelegd, dan zal de Keizer van Oostenrijk zich van zijne zijde ontslagen achten van de naleving der beloften, door hem ten opzigte van Venetie gedaan. Steeds verontrust door de vijandelijke bewegingen op den regteroever van de Po, zal het voordurend op den linkeroever dierzelfde rivier eene sterke krijgsmagt onderhouden, ten einde in staat te zijn elken vijandelijken aanval af te keeren en in plaats van eene verzoenende staatkunde te volgen, zal het vroegere wantrouwen en de oude haat worden opgewekt, ten gevolge waarvan nieuw rustverstoringen en onheilen zullen ontstaan.

Men schijnt veel van de bijeenkomst van een Europeesch congres te verwachten; al onze wenschen strekken daarheen, dat het tot stand moge komen, maar wij twijfelen er zeer aan, dat een congres betere voorwaarden voor Italie zal bedingen. Een congres zal niets eischen dat hetgeen regtvaardig is; en zou het billijk zijn van eene groote mogendheid belangrijke concessien te vragen, zonder haar daarvoor billijke schadeloosstelling te verleenen? Het eenige middel zou de oorlog zijn; maar dat Italie zich er niet in bedriege; er is in Europa slechts eene mogendheid, die oorlog voert voor een beginsel; deze mogendheid is Frankrijk en Frankrijk heeft zijne taak vervuld.

DE FRANSCHE UITGEWEKENEN.

Alhoewel de door den keizer Napoleon uitgevaardigde amnestie algemeen is, schijnt niet een der voornaamste naar Engeland uitgewekenen, voornemens te zijn daarvan gebruik te maken. Louis Blanc heeft de Londonsche dagbladen een op dat onderwerp betrekking hebbenden brief ter plaatsing toegezonden. Victor Hugo heeft sedert de volgende karakteristieke verklaring publiek gemaakt:

„Niemand zal verwachten dat, zoover als zulks mij persoonlijk aangaat, ik een oogenblik mijne aandacht op de zoogenaamde amnestie zou vestigen. Zoolang als Frankrijk in denzelfden staat blijft, waar het nu in is, zal het steeds mijn pligt zijn om onvoorwaardelijk, onbuigzaam en eeuwig tegen zulk eene loop van zaken te protesteren.

„Getrouw aan hetgeen mijn geweten mij voorschrijft, zal ik tot den laatste oogenblik, tot de voor de vrijheid verbannenen behooren. Wanneer de vrijheid terugkeert, ook dan keer ik terug."

Victor Hugo.

Ook Changarnier weigert van de amnestie gebruik te maken.

Een aantal uitgewekenen daarentegen, welke genegen zijn om van de gelegenheid gebruik te maken, om naar Frankrijk terug te keeren, worden alleen teruggehouden door de vrees of zij wel dezelfde burgerregten zullen genieten als de Fransche inwoners. De uitlegging der publieke veiligheidswet, in 1858 openbaar gemaakt, is zeer twijfelachtig, en het is niet waarschijnlijk dat de als schuldig verdachtten uit den tijd van Espinasse ongemoeid zullen worden gelaten, ten zij door het Gouvernement openbaar worde verklaard in welken zin door haar de amnestie wordt uitgelegd, speciaal met betrekking tot deze personen.

Indien, zegt de Parijsche correspondent van de *Daily news*, eenig uitgewekene naar Frankrijk terugkeerde, en zonder vorm van proces gearresteerd en gedeporteerd werd, dan zou geen regtbank in het gansche keizerrijk onderzoek kunnen doen naar de oorzaak zijner gevangenneming, geen minister zou zich daarvoor verantwoordelijk stellen, ook geen volksvertegenwoordiger zou in de kamer der afgevaardigden tegen

zulk eene handelwijze durven protesteren, en alle nieuwsbladen zouden bevel ontvangen om zich te wachten van die daad bekend te maken.

Wel is waar gebeurt zoo iets zeer zeldzaam, doch het blijft niettemin eene waarheid dat er geen constitutionele waarborg bestaat, om zulks tegen te gaan.

Louis Blanc, sprekende van die uitgewekenen welke gaarne naar Frankrijk zouden terugkeeren, ter vereffening hunner daar uitstaande zaken, indien zij slechts de overtuiging konden krijgen, dat zij zich daardoor niet aan gevaren bloot stelden, zegt:

„De oplossing van het vraagstuk is iets hetwelk op persoonlijke verantwoording rust. De amnestie onvoorwaardelijk zijnde, kan er volstrekt geen blaam rusten op hen welke daarvan gebruik maken, vooral wanneer zulks geschiedt ter oorzake van huisselijke pligten, welke niet minder heilig zijn te achten dan de staatkundige."

Niemand is dus te laken die om zulke redenen, alhoewel dan ook met weerzin, van de gelegenheid gebruik maakt.

Louis Blanc zegt verder. — „Wat mij zelven en diegenen betreft, welke het zich tot een pligt gemaakt hebben om alle persoonlijk belang op te offeren voor hunne staatkundige beginselen, voor die is het onmogelijk Frankrijk in Frankrijk te dienen, weshalve hun alleen overblijft om hun vaderland buiten 's lands nuttig te zijn. „Alleen door de voldoening van hetgeen de keizer aan Frankrijk schuldig is, zal de amnestie het aanzien van eene ware nationale zaak verkrijgen.

Laat de hatelijke handelwijze, waardoor persoonlijke bezittingen, op bloote verdenking, verbeurd worden verklaard, en welke nog veel slechter is dan de zoo beruchte *loi des suspects* uit den ongelukkigen tijd der Fransche revolutie, worden afgeschaft; — laat in het vervolg niemand meer als misdadig worden behandeld, alvorens veroordeeld te zijn door regters uit zijne eigene landgenooten; — laat de drukpers niet langer door allerhande zotte waarschuwingen van hooger hand worden neergedrukt, en de vrijheid en het vermogen van personen, om het plaatsen van een enkel woord, dat niet in de bedoelingen van het Gouvernement ligt, niet worden opgeofferd; — laat een regtvaardig verkozen ligchaam openlijk hare gevoelens voor het land blootleggen; — dat, in een woord, alle regten van burgerlijke vrijheid Frankrijk worden teruggegeven, dan zal de amnestie eene duidelijke en prijzenswaardige daad zijn; zoolang dit niet gedaan wordt blijft er altijd eene wantrouwende verdenking op rusten, en mag het eerder als een teeken van zwakheid dan van kracht worden aangemerkt.

Het volgende protest van den kolonel Charras tegen de amnestie door Keizer Napoleon verleend, is door een der Zwitsersche bladen bekend gemaakt.

Aan Lodewijk Bonaparte!

Gij kondigt eene amnestie af, gij schenkt vergiffenis aan de duizende burgers, die sedert zoo vele jaren door u op vreemden bodem zijn geworpen, en die gij onder het doodend climaat van Afrika, in de verpeste moerassen van Cayenne aan banden gekluisterd houdt.

Zij verdedigden tegen u de constitutie uit het vrije en algemeene stemregt voortgesproten, die constitutie aan welke gij plegtig trouw hebt gezworen, en die door u is geschonden.

Daarom hebt gij hen eertijds vervolgd.

Nu verleent gij hun amnestie. De misdadiger schenkt vergeving aan zijne slagtoffers; gij moest dit voorbeeld volgen der Cesars van het ontaarde Rome.

Tegenover de openbare meening en de geschiedenis, wil ik mij niet leenen tot die verraderlijke rolsverwisseling. Hij, die de wet schond, heeft het regt niet om genade te schenken aan hem die haar verdedigde.

Uwe amnestie is eene beleediging voor hen, op wie zij wordt toegepast; zij verbergt een valstrik, een verraad gelijk al uwe woorden, al uwe eeden; mij betreft zij niet.

Maar de vertegenwoordiger des volks, wien gij geweld hebt aangedaan dien gij in de gevangenis hebt geworpen en verbannen, de officier door u van zijnen rang beroofd, ik, dien gij zelfs tot in het land der ballingschap hebt vervolgd, ik verklaar het, ik spreek u niet vrij.

Ik vergeef u den dood niet van vijftien duizend Franschen in December omgebragt, in uwe gevangenissen en bagno's omgekomen, onder de ellende en het verdriet der ballingschap bezweken.

Ik vergeef u den aanslag niet op de constitutie gepleegd, die gij hadt bezworen; noch den ondergang der republiek, die u den terugkeer tot het Vaderland had vergund.

Eindelijk vergeef ik u niet, dat gij het algemeene stemregt hebt onteerd, door bedrog en dwang; ik vergeef u niet, dat gij mijn vaderland onderdrukt en stelselmatig vernedert.

Voorzeker is het leven ver van zijne bloedverwanten, ver van het vaderland doorgebragt, vol bitterheid; maar het zou bitterder zijn, indien men het in slavernij moest slijten.

Op den dag, dat vrijheid, regt en geregtigheid, die verheven ballingen in Frankrijk zullen terugkomen, om u de welverdiende straf op te leggen, zal ook ik daar terugkeeren.

De komst van dien dag toeft lang, maar eenmaal zal hij komen en ik weet te wachten.

ZURICH, 21 Augustus 1859. CHARRAS."

INGEZONDEN STUKKEN

In de officiëele bekendstelling van de thans bestaande formatie der geneeskundige dienst zien wij dat daarin alleen zijn opgenomen de officieren van gezondheid en militaire apothekers doch dat de paardenartsen geheel zijn achterwege gebleven.

Zou misschien het voornemen bestaan om deze bij de infanterie of de marine in te deelen, of wel ze, zoo als dat voor 1850 was, ze aan de korpsen toe te voegen en alzoo die personen weder tot het oude amphibiale standpunt terug te brengen.

Voor een op zich zelf staand korps is het personeel te gering; immers 5 pees, alles te zamengenomen, is wel wat luttel.

Een gelukkig officier bij het leger is zeker hij, die in zijn chef een warm voorstander zijner belangen mag vinden!!!

J. C. L. R.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
November.	17	Nederl. Ind.	Stoomschip Padang	A. Guiijot	Macassar.
〃	—	Nederlandsche	Grondwet	F. C. Kamminga	Batavia.
〃	—	Nederl. Ind.	Aesa	Mohamat bin Malik	Pasoer.
〃	—	Nederlandsche	Coquette	J. van Salingen	Uit zee terug.
〃	18	〃	Rotterdam	H. Poort	Batavia.
〃	—	Hamburgsche	Cito	J. C. F. Schutt	Makassar.
〃	18	Nederl. Ind.	Joesroel Karim	Said Abd. bin Saliin bin Sech Aboebakar	Batavia.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
November.	17	Nederlandsche	Herman de Ruitor	P. J. Feijnt	Nederland via Pasoeroean.
〃	—	Nederl. Ind.	Hing Goan	Intje Alie	Balie Beleling.
〃	—	Nederlandsche	Java	J. Worthington	Rembang via Grissee.
〃	—	Nederl. Ind.	Elmashoer Balhair	Said Mohamat bin Aleei Segaf	Grissee.
〃	18	Nederlandsche	Hollandia	C. C. Ruige	Samarang.
〃	19	〃	Mentor	P. P. Duinker	Nederland.
〃	—	〃	Joh. Hendrikus Ferdinand	G. H. Lodewijks	Ned. v. Bez. en Pasoer.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerders.	Bestemming.	Agenten.
Deensche	Cecrops	Davidson	Bushire	Fraser Eaton & Co.
Nederlandsche	Helena Constantia	R. M. Donema	China	〃 〃 〃 〃
〃	Herschel	Hauschild	Onbepaald	Mathieu Ebbs Ruijs & Co.
Hamburgsche	Witch	Hultman	Boston	〃 〃 〃 〃 〃
Amerikaansche	Wilhelmina Cox	Reisiger	Batavia	〃 〃 〃 〃 〃
Nederlandsche	Generaal Michiels	D. de Wilde	Rotterdam	Schimmelpenninck & Co.
〃	Vier Gezusters	Bik	〃	B. Kopersmit & Co.
〃	Nederland en Oranje	Rosier	Nederland	〃 〃 〃 〃
〃	Tonia	C. F. Zeeman	〃	〃 〃 〃 〃
〃	Japan	Muller	Holland	B. J. van Eck & Co.
〃	Maarten van Rossem	A. van der Eijk	〃	〃 〃 〃 〃 〃 〃
〃	Dorothea Henriette	D. Smit	〃	〃 〃 〃 〃 〃 〃
〃	Scheveningen	Annokee	In Reparatie	E. Ten Brinck & Co.
〃	Neerlands Koningin	Geerling	Nederland	〃 〃 〃 〃 〃
〃	Grond Wet	Kamminga	〃	〃 〃 〃 〃 〃
〃	Johanna Maria	L. J. Wilhelmie	〃	〃 〃 〃 〃 〃
〃	Agatha & Maria	W. B. van Zijp	Amsterdam	P. Kervel & Co.
Engelsche	J. C. Ross	Ballard	Batavia	Hill Broekman & Co.
Nederlandsche	Rotterdam	H. Poort	Rotterdam	Anemaet & Co.

SUMANAP.

AANGEKOMEN.

7 November. De Ned. Ind. bark *Polka Saena*, gezagv. HADJIE MOHAMAT SEMAN, van Bandjarmassing, den 24 October; de Ned. Ind. brik *Fathol Wahap*, gezagv. SECH SALIM BIN MOHAMAT BIN SMEER, van Soerabaya, den 31 October; de Ned. Ind. bark *Amana Tulbarie*, gezagv. SECH HAMOOT BIN MOHAMAT BINTOK, van Samarang, den 18 October.

8 November. Het Nederl. schip *Gertrude*, gezagv. J. M. SORELA, van Batavia, den 27 October.

9 November. De Nederl. Ind. schoener *Bella*, gezagv. JONO, van Pasoeroean den 23 October.

12 November. Het Ned. schip *Fathool Moebarak*, gezagv. SAID SECH BIN HOESIN SEGAF, van Batavia den 29 October.

VERTROKKEN.

7 November. De Ned. Ind. bark *Gouverneur Schaap*, gezagv. MOHAMAT, naar Grissee.

10 November. De Nederl. Ind. schoener *Bella*, gezagv. JONO, naar Pasoeroean; het Ned. schip *Fulkus So-oot*, gezagv. SECH OEMAR BIN ABDULLA BAOESIE, naar Batavia via Soerabaya.

11 November. De Nederl. Ind. bark *Djadal Heer*, gezagv. SECH OEMAR BIN ABDULLA KA-ATIBAN, naar Samarang en Pontianak; de Nederl. Ind. bark *Fathool Wahap*, gezagv. SECH SALIM BIN MOHAMAT BIN SMEER, naar Makasser.

13 November. De Ned. Ind. bark *Zein*, gezagv, SECH ALIE BIN ABDOLA BADJARDANA, naar Banjarmassing.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

De schoeners Mansoer, Mifrijool, Moelook en Sophia; de kotter Noorsasie; de brik Fathal Haer; de barken Fathool Barie, Polka Saenah, en Amana Tulbarie; de schepen Gertrude, Fathal Mobarak.

Aangekomen Passagiers.

Met het Ned. Ind. stoomschip *Padang*, kolonel Waleson, Luit. ter-zee Guijot de heer van Lint. mevr. Sesinclee Z. M. troepen en bannelingen.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Zijner Majesteits wachtschip Batavia;

OORLOGSCHEPEN	DE BARKEN	Johannes Hendrikus
Suriname,	Fatal Ma-an,	Ferdinand,
Groningen,	Louisa Jacoba Johanna,	Grondwet,
Merwede,	Naim Balgijer,	Acsa;
Sijlph,	Marion Macentyre,	DE BRIKKEN
Princes Amelia,	Meteor,	So-Ootdin,
Java;	Ida,	Risgil Hair,
DE SCHEPEN	Abdool Hassim,	J. C. Ross,
Herschel,	Architect,	Talsum,
Vier Gezusters,	Agatha en Maria,	Banda Balhair,
Japan,	Generaal Michiels,	Eljezer,
Alfulck,	Scheveningen,	Cornelia Geertruida;
Christina Helena,	Neerlands Koningin,	DE SCHOENERS
Fulkus So-oot,	Helena Constantia,	Sarie Tengaroong,
Tonia,	Nederland en Oranje,	Carolina,
Rotterdam;	Atidjadoor Rachman,	Srie Cheribon,
DE STOOMSCHEPEN	Witch,	Jupiter,
Koningin der Neder-	Maarten van Rossem,	Komeij,
landen,	Dorothea Henriette,	Bil Madjiet,
Palembang,	Johanna Maria,	Poospa; DE KOTTER
Padang;	Cecrops,	Riengit.

Aan- en Uitvoer te Soerabaya van den 17den tot en met den 19den November 1859.

AANVOER.

Van Batavia per het stoomschip *Palembang*, gezagv. KULLER, agent W. CORES DE VRIES.

18 kisten manufacturen, 1 pakje gouden munt en 1 horologie, J. F. VAN LEEUWEN & Co; 2 kisten manufacturen, ADAM & Co; 1 kist koopmanschappen, WM. MATHIEU EBBS REYS & Co; 4 vlampijpen en 1 kleerkast, W. CORES DE VRIES; 2 kisten tabak, ANEMAET & Co; 1 kist koffijmolen, BOHL; 5 kisten man. sigaren, P. KERVEL & Co; 1 kist provisien, R. SCHAAP.

Van Moluccos per het stoomschip *Padang*, gezagv. GUIJOT, agent W. CORES DE VRIES.

$68^{43}/_{100}$ picols was, N. H. M.; $6^{80}/_{100}$ picols was, LIEM PIKSIOE; 5 pakken koper, BAHANAN; en eenige goederen bestemd voor Batavia en Samarang.

Van Passier (Borneo) per de Nederl. Ind. bark *Aesa* gezagv. MOHAMAT BIN MALIK, agent Gezagvoerder.

46.000 bossen rotting, $5^1/_2$ picols was, 1 picol Javasche tabak, diverse Arabiren.

UITVOER.

Naar Moluccos per de Ned. Ind. stoomboot *Menado*, gez. A. COUTERON.

2 kisten lijnwaden, 1 kist man. sigaren FRASER EATON & Co; 1 kist gedr. katoen, 2 vaten patjols, MC MILLAN MARTEN & Co; 2 kisten sloffen en schoenen, NASH; 1 kist zeep, 5 kelders genever, 11 kisten div. dranken en provisien, 16 kisten wijn, 7 kisten cognac, GEBR. VAN DELDEN; 25 kisten cognac, 6 kisten champagne, 10 kisten roode wijn, MATHIEU EBBS RUYS & Co; 10 picols rijst, 4 vaatjes boter, 2 kelders lijn-olie, 1 kist provisien, CROON; 6 kisten lijnwaden, ADAM & Co; 51 kisten manufacturen en kleinigheden, J. F. VAN LEEUWEN & Co; 2 kisten provisien, 1 kist koek, 3 vaatjes hagel, 17 collies manufacturen en kleinigheden, 125 kelders genever SCHIMMELPENNINCK & Co; 100 kelders genever, KARTHAUS & MELCHERS; 100 kelders arak, KOOSEN; 2 kisten man. sigaren, 2 vaatjes boter, FRASER FATON & Co; 8 kisten koopmanschappen, W. CORES DE VRIES; 9 kisten lijnwaden, 200 kelders arak, HILL BROEKMAN & Co.

Naar Balie per de Ned. Ind. bark *Hing Goan*, gez. INTJIK ALOEWIE.

$58^{23}/_{100}$ picols gambier, 2 kisten amfioen, TAN BINDJANG.

Naar Nederland via Pasoeroean per het Ned. schip *Herman de Ruiter*, gezagv; P. J. FEYNT.

$997^{50}/_{100}$ picols suiker, 1993 picols koffij, 350 picols tin en 100 picols rotting, N. H. M.

Naar Nederland via Pasoeroean en Bezoekie per het Nederl. schip *Johannes Hendricus Ferdinand*, gezagv. G. H. LODEWIJKS.

$400^{268}/_{1000}$ picols noten, $200^{496}/_{1000}$ picols foelie, N. H. M.

Naar Amsterdam per het Nederl. schip *Mentor*, gezagv. DUINKER.

$233^{38}/_{100}$ picols rotting, $5201^{45}/_{100}$ picols rijst, $2999^{18}/_{100}$ picols suiker, P. KERVEL & Co.

Naar Samarang per het Nederl. schip *Hollandia*, gezagv. C. C. RUIGE.

300 tonnen steenkolen, SCHIMMELPENNINCK & Co.

Naar Batavia via Grissee per het Nederl. schip *Java*, gezagv. WORTHINGTON.

2000 stuks steenen, 3 kisten lijnwaden, TEN BRINK & Co.

Marktprijzen.

SUIKER ƒ $15^1/_2$ @ ƒ 16.—
KOFFIJ. Nominaal.
RIJST (CARGA) ℔ koijang ƒ 125 @ ƒ 145.—
Id. (WITTE) 〃 〃 ƒ 165 @ ƒ 185.—
KOEHUIDEN ℔ picol.
ARAK ℔ legger. ƒ 45.—
OLIE (KLAPPER). ƒ 25.—
OLIE (KATJANG.) ƒ 18.—
KADJANG MATTEN. ƒ 8.—
ROTTING ƒ $8^1/_2$ @ ƒ 9.—
WISSELKOERS $102^1/_2$ @ 103%.

De inteekening in Nederland kan geschieden bij L. VAN BAKKENES & Co te *Amsterdam* en W. J. VAN HAREN NOMAN te *Leiden*.

GEDRUKT BIJ LE ROY & Co TE SOERABAYA.